

ΖΑΓΚΡΕΜΠ

ΜΕΡΟΣ Α΄

Κείμενο 1

Ταξιδεύω ήδη μια εβδομάδα στη χώρα της Κροατίας και ακόμα δεν **έχω βαρεθεί**. Ούτε καν **έχω κουραστεί**. **Έχω γευτεί** τόσες εναλλαγές που κάθε πρωί, πριν ξεκινήσω για τις περιηγήσεις μου, αναρωτιέμαι τι καινούριο θα συναντήσω, τι θα είναι αυτό που θα τραβήξει την προσοχή μου.

Το ενδιαφέρον μου τις τελευταίες μέρες δεν **έχει εντοπιστεί** τόσο στα ξεχωριστά **συμβάντα** όσο στην απλή καθημερινότητα και τις εικόνες που απλόχερα προσφέρει η χώρα στα παράλια, αλλά και στην ενδοχώρα.

Έτσι, σήμερα που έφτασα στο Ζάγκρεμπ **έχω εκπλαγεί** από την απλότητα και τη γραφικότητα της πόλης, από τις υπαίθριες εκδηλώσεις, που ολημερίς πραγματοποιούνται στους πεζόδρομους και τις πλατείες, δημιουργώντας μια ιδιαίτερη ατμόσφαιρα και δίνοντας ζωηρό και οικείο χρώμα στην πόλη. **Το παρόν** είναι έντονο, η πόλη ζει το εδώ και το τώρα. Αλλά δε μένουν απαρατήρητα και τα χνάρια του παρελθόντος, αρκεί να θέλει κανείς να τα δει, να τα αναγνωρίσει. Κάθε κτήριο της πλατείας Τζελάσικα, της κεντρικής εντυπωσιακής πλατείας του Ζάγκρεμπ, έχει να αφηγηθεί μια παλιά ξεχασμένη ιστορία.

Έχω σκεφτεί έναν ωραίο τρόπο για να αξιοποιήσω τον λιγοστό μου χρόνο, γνωρίζοντας όσο μπορώ καλύτερα την πόλη. Αύριο κιόλας θα τη γυρίσω από τη μια άκρη στην άλλη, μπαίνοντας σε όλες τις γραμμές του τραμ, που δεν είναι καθόλου λίγες. Το μεγαλύτερο μέρος των κατοίκων του Ζάγκρεμπ χρησιμοποιεί για τις καθημερινές μετακινήσεις του το τραμ. Είναι προς το **συμφέρον** του, γιατί το τραμ είναι γρήγορο, αθόρυβο και πολύ γραφικό.

Αυτά, όμως, ας γίνουν αύριο. Σήμερα αισθάνομαι ότι αρκετά **έχω περιηγηθεί** στο κέντρο της πόλης. Έχει ήδη νυχτώσει και χρειάζομαι μια ήσυχη γωνιά για να χαλαρώσω και να δοκιμάσω κροατικές λιχουδιές. Αυτό δεν είναι καθόλου δύσκολο στο Ζάγκρεμπ, καθώς είναι γεμάτο με εστιατόρια που ικανοποιούν κάθε προτίμηση και κάθε... βαλάντιο!

Θα αναζητήσω την παραδοσιακή πίτα με τυρί στα μαγαζάκια κάτω από τον καθεδρικό ναό. Θα συμπληρώσω το δείπνο μου με ανατολίτικο κεμπάπ. Μ' αρέσει αυτό στην Κροατία. Συναντάς επιρροές στο φαγητό από διάφορα μέρη. Ιταλικές πίτσες και μακαρονάδες, αυστριακά εδέσματα, εύγευστες ανατολίτικες γεύσεις. Αγαπούν, επίσης, ιδιαίτερα το ψητό ψάρι και τα κρεατικά στο γκριλ. Όσο για το κρασί τους... Στην Κροατία νομίζω πως έχω δοκιμάσει το νοστιμότερο κόκκινο κρασί στη ζωή μου. Και δεν νομίζω πως υπερβάλλω...

Λεξιλόγιο κειμένου 1

- εναλλαγές: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η εναλλαγή)
- περιηγήσεις: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η περιήγηση)
- έχει εντοπιστεί: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου παρακειμένου, έγκλισης οριστικής, μεσοπαθητικής φωνής (εντοπίζομαι)
- συμβάντα: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (το συμβάν)
- απλόχερα: τροπικό επίρρημα
- ενδοχώρα: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η ενδοχώρα)
- έχω εκπλαγεί: ρήμα, α' ενικού προσώπου, χρόνου παρακειμένου, έγκλισης οριστικής, μεσοπαθητικής φωνής (εκπλήσσομαι)
- χνάρια: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, πληθυντικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (το χνάρι)
- συμφέρον: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (το συμφέρον)
- έχω περιηγηθεί: ρήμα, α' προσώπου ενικού, χρόνου παρακειμένου, έγκλισης οριστικής, μεσοπαθητικής φωνής (περιηγούμαι)
- λιχουδιές: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η λιχουδιά)
- βαλάντιο: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (το βαλάντιο)
- επιρροές: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η επιρροή)
- εδέσματα: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (το έδεσμα)
- εύγευστες: επίθετο, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (εύγευστος, -η-ο)
- υπερβάλλω: ρήμα, α' ενικού προσώπου, χρόνου ενεστώτα, έγκλισης οριστικής, ενεργητικής φωνής (υπερβάλλω)

Επεξεργασία κειμένου 1**Σωστό ή Λάθος;**

1. Είναι λίγο κουραστικό να ταξιδεύεις στην Κροατία, ιδίως στην ενδοχώρα.
2. Την ιδιαίτερη ατμόσφαιρα στην πόλη δημιουργούν κυρίως οι υπαίθριες εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται ολημερίς.
3. «Τζελάσικα» ονομάζεται η κεντρική πλατεία του Ζάγκρεμπ που είναι γεμάτη με κτήρια ιστορικού ενδιαφέροντος.
4. Το Ζάγκρεμπ είναι μια πόλη αγκιστρωμένη στο παρελθόν της.
5. Στο Ζάγκρεμπ υπάρχει πληθώρα εστιατορίων, αλλά στοιχίζουν πολύ ακριβά.

Λεξιλογική άσκηση για το κείμενο 1**Επίλεξε το σωστό.**

1. Η φωτιά ..... χάρη στην έγκαιρη επέμβαση της πυροσβεστικής.
α. έχει επεκταθεί   β. έχει εντοπιστεί   γ. έχει δημιουργηθεί
2. .... με την τóλμη με την οποία χειριστήκαμε την υπόθεση.
α. Έχουν εκπλαγεί   β. Έχουν εκπαιδευτεί   γ. Έχουν εκτελεστεί
3. .... σε όλη την Ανατολή.
α. Έχει περιεργαστεί   β. Έχει περιβληθεί   γ. Έχει περιηγηθεί
4. Δεν έχουν ακόμα καταγραφεί τα περιστατικά της ημέρας στο βιβλίο .....
α. καθηκόντων   β. συμβάντων   γ. συμπάντων
5. Αυτός όπως και οι φίλοι του είναι άνθρωπος με παχύ .....
α. βαλάντιο   β. πουγκί   γ. πορτοφόλι

Κείμενο 2

Το εθνικό πάρκο Κρκα είναι το έβδομο στην Κροατία και **έχει ανακηρυχτεί** ως τέτοιο από το 1985. Βρίσκεται κοντά στο Σιμπένικ και καλύπτει μια έκταση 109 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Ένας ομώνυμος ποταμός διασχίζει το πάρκο. Κλιματολογικά το πάρκο Κρκα ανήκει στη νότια Ευρώπη και **έχει διακριθεί** για την εξαιρετική ποικιλία του στα είδη της χλωρίδας και της πανίδας -860 είδη φυτών και 222 είδη πτηνών **έχουν καταγραφεί** στην περιοχή του πάρκου. Στον ποταμό Κρκα ζουν 18 είδη ψαριών.

Στην ευρύτερη περιοχή αρχαιολογικά ευρήματα μαρτυρούν την ανθρώπινη παρουσία ήδη από την παλαιολιθική και νεολιθική εποχή. Εξάλλου, στο πάρκο **έχουν διασωθεί** ερείπια παλιών μεσαιωνικών κροατικών οχυρών από τον 14^ο αιώνα. Όσον αφορά τα εκκλησιαστικά κτήρια, τα πολυτιμότερα στολίδια του πάρκου αποτελούν η Φραγκισκανική εκκλησία με το μοναστήρι στο νησί του Βίσοβακ και το μοναστήρι του Αγίου Αρχαγγέλου, με τους πλούσιους καλλιτεχνικούς θησαυρούς του. Μπορεί κανείς να επισκεφτεί με δώρη οργανωμένη εκδρομή τόσο το μοναστήρι όσο και το καταπράσινο νησάκι του Βίσοβακ με τις υπόλοιπες εκκλησίες και τα μουσεία του. Γενικά μπορεί κανείς να διασχίσει το πάρκο με τα πόδια ή μέσω του ποταμού με βάρκες, που νοικιάζει στις όχθες του.

Η πληθώρα των μικρών νερόμυλων αποτελεί δείκτη της οικονομίας του παρελθόντος, που βασιζόταν στον αγροτικό τομέα. Οι νερόμυλοι αυτοί έχουν θεωρηθεί εθνολογικά μνημεία και έχουν μεγάλη ιστορική αξία. Κοντά τους **έχουν χτιστεί** μικρά μουσεία με αντιπροσωπευτικές λαογραφικές συλλογές, καθώς και καταστήματα με αναμνηστικά είδη. Η ομορφιά του πάρκου ολοκληρώνεται με μια σειρά από εντυπωσιακούς καταρράχτες, που συναντά συχνά στον περίπατό του ο επισκέπτης.

Και μερικές απαγορεύσεις... Απαγορεύεται το μπάνιο εκτός των ενδεδειγμένων περιοχών, καθώς επίσης και το υποβρύχιο ψάρεμα με ψαροντούφεκο, οι καταδύσεις, το κυνήγι, η κινηματογράφηση και η φωτογράφιση χωρίς σχετική άδεια και φυσικά η κατασκήνωση και το άναμμα φωτιάς.

Λεξιλόγιο κειμένου 2

- έχει ανακηρυχτεί: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου παρακειμένου, έγκλισης οριστικής, μεσοπαθητικής φωνής (ανακηρύσσομαι)
- ομώνυμος: επίθετο, γένους αρσενικού, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (ομώνυμος, -η-ο)
- έχει διακριθεί: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου παρακειμένου, έγκλισης οριστικής, μεσοπαθητικής φωνής (διακρίνομαι)
- χλωρίδας: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης γενικής (η χλωρίδα)
- πανίδας: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης γενικής (η πανίδα)
- έχουν καταγραφεί: ρήμα, γ' πληθυντικού προσώπου, χρόνου παρακειμένου, έγκλισης οριστικής, μεσοπαθητικής φωνής (καταγράφομαι)
- ευρύτερη: επίθετο, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (ευρύτερος, -η-ο)
- μαρτυρούν: ρήμα, γ' πληθυντικού προσώπου, χρόνου ενεστώτα, έγκλισης οριστικής, ενεργητικής φωνής (μαρτυρώ)

- έχουν διασωθεί: ρήμα, γ' πληθυντικού προσώπου, χρόνου παρακειμένου, έγκλισης οριστικής, μεσοπαθητικής φωνής (διασώζομαι)
- οχυρών: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, πληθυντικού αριθμού, πτώσης γενικής (το οχυρό)
- θησαυρούς: ουσιαστικό, γένους αρσενικού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (ο θησαυρός)
- δείκτη: ουσιαστικό, γένους αρσενικού, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (ο δείκτης)
- τομέα: ουσιαστικό, γένους αρσενικού, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (ο τομέας)
- έχουν θεωρηθεί: ρήμα, γ' πληθυντικού προσώπου, χρόνου παρακειμένου, έγκλισης οριστικής, μεσοπαθητικής φωνής (θεωρούμαι)
- εθνολογικά: επίθετο, γένους ουδετέρου, πληθυντικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (εθνολογικός, -ή-ό)
- αντιπροσωπευτικές: επίθετο, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (αντιπροσωπευτικός, -ή-ό)
- λαογραφικές: επίθετο, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (λαογραφικός, -ή-ό)
- καταρράχτες: ουσιαστικό, γένους αρσενικού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (ο καταρράχτης)
- ενδεδειγμένων: μετοχή παθητικού παρακειμένου, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης γενικής (ενδεδειγμένος, -η-ο)
- υποβρύχιο: επίθετο, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (υποβρύχιος, -α-ο)
- ψαροντούφεκο: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (το ψαροντούφεκο)
- καταδύσεις: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (η κατάδυση)
- άναμμα: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (το άναμμα)

Επεξεργασία κειμένου 2

Σωστό ή Λάθος;

1. Το εθνικό πάρκο Κρκα και ο ποταμός του έχουν το ίδιο όνομα.
2. Στο πάρκο Κρκα η πανίδα είναι πολύ πλούσια, όχι όμως και η χλωρίδα.
3. Η ανθρώπινη παρουσία μαρτυρείται αμέσως μετά την παλαιολιθική εποχή.
4. Το ενδιαφέρον που παρουσιάζει το νησάκι του Βίσοβακ δεν περιορίζεται μόνο στη βλάστησή του.
5. Σε ορισμένες περιοχές επιτρέπεται το μπάνιο.

Λεξιλογική άσκηση για το κείμενο 2

Συμπλήρωσε τα κενά με τις λέξεις της παρένθεσης στον σωστό τύπο.

(ανακηρύσσομαι, διακρίνομαι, καταγράφομαι, διασώζομαι, χτίζομαι)

1. Έχει ..... δύο φορές νικητής στο αγώνισμα του δρόμου.
2. Ως τώρα έχουν ..... και περισυλλεγεί τρεις από τους πέντε ναυαγούς.
3. Πολλοί Έλληνες έχουν ..... στο εξωτερικό σε διάφορους τομείς.
4. Πολλές πολυκατοικίες σ' αυτή την περιοχή έχουν ..... από τον ίδιο εργολάβο.
5. Όλα τα αντικείμενα του μουσείου έχουν ..... λεπτομερώς.

Κείμενο 3 - Πολιτισμός

Η Κροατία είναι πολύ παλιά και πολύ καινούργια χώρα την ίδια στιγμή. Η ιδιαίτερα ταραγμένη ιστορία της **έχει χαραχτεί** από ξενικές επιδρομές, πολέμους, πειρατείες, δολοφονίες, δολοπλοκίες... Στο πέρασμα 2.500 χιλιάδων χρόνων διαδοχικές αυτοκρατορίες κατέκτησαν τη χώρα, εισέβαλαν ή προσαρτήθηκαν σε αυτή, αφήνοντας καθεμιά τα σημάδια της. Για παράδειγμα, είναι πολύ έντονη η βενετσιάνικη γοθική αρχιτεκτονική στα νησιά κατά μήκος των Δαλματικών ακτών, αφού οι Βενετοί κυριάρχησαν στην περιοχή τον 18^ο αιώνα.

Η Αδριατική υπήρξε ο πιο πρακτικός εμπορικός δρόμος μεταξύ Ευρώπης και Ανατολής. Αυτό εξηγεί το γεγονός ότι πολλοί λαοί **έχουν ενδιαφερθεί ποικιλοτρόπως** και σε διάφορες περιόδους για τη χώρα: Έλληνες, Ρωμαίοι, Οστρογότθοι, Σλάβοι, Φράγκοι, Βυζαντινοί, Βενετοί, Ούγγροι, Αυστριακοί, Γάλλοι, Ιταλοί, Τούρκοι, Γερμανοί, Σέρβοι.

Τον 7^ο π.Χ. αιώνα και για δύο αιώνες οι Έλληνες ίδρυσαν αποικίες στην περιοχή, κυρίως στο Φάρο, το σημερινό Στάριγκραντ, στο νησί Χβαρ, και στη Σαλόνα καθώς και στο νησί Βις.

Στις αρχές του 1^{ου} π.Χ. αιώνα οι Ρωμαίοι την προσάρτησαν στη Ρώμη. Ο Διοκλητιανός βασίλευσε για ένα ασυνήθιστα μεγάλο για την εποχή και την περιοχή διάστημα, από το 284 ως το 305 μ.Χ. Ό,τι απομένει από το παλάτι του στο Σπλιτ αποτελεί ένα από τα εντυπωσιακότερα μνημεία της Κροατίας, με τους διαδρόμους του να είναι δρόμοι και τα δωμάτιά του ολόκληρα σπίτια.

Σήμερα η Κροατία, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, φιλοξενεί σε μικρά ποσοστά διάφορες εθνικές μειονότητες: Βόσνιους, Ούγγρους, Ιταλούς, Σλοβένους, Αλβανούς, Τσέχους, Μαυροβούνιους, Μακεδόνες, Σλοβάκους. Οι Κροάτες, πράγματι, μιλούν αρκετές ξένες γλώσσες, η επίσημη γλώσσα όμως, που μιλιέται από το 96% του πληθυσμού, είναι τα Κροατικά. Τα Κροατικά είναι μια αρκετά δύσκολη στην εκμάθησή της γλώσσα, αν και αρκετά εύκολη ως προς την προφορά της. Σύμφωνα με τους γλωσσολόγους προέρχεται από τη σερβοκροατική οικογένεια γλωσσών. Έτσι, παρά την ύπαρξη ποικιλιών και διαλέκτων, Σέρβοι, Κροάτες και Βόσνιοι μπορούν να καταλάβουν ο ένας τον άλλο.

Επεξεργασία κειμένου 3

Σωστό ή Λάθος;

1. Η ιστορία της χώρας **έχει σημαδευτεί** από έντονα ιστορικά γεγονότα.
2. Είναι έκδηλη η κυριαρχία των Βενετών στην Κροατία.
3. Το μικρό αλλά εντυπωσιακό παλάτι που έχτισε ο Διοκλητιανός στο Σπλιτ κοσμεί μέχρι σήμερα την πόλη.
4. Οι Κροάτες είναι ένας γλωσσομαθής λαός.
5. Στην Κροατία δεν κατοικούν άνθρωποι άλλων εθνικοτήτων.

ΜΕΡΟΣ Β΄**Γραμματική****1. Θεωρία****Παθητικός παρακείμενος**

Ο παρακείμενος φανερώνει ότι αυτό που σημαίνει το ρήμα έχει γίνει στο παρελθόν, εξακολουθεί όμως να υπάρχει αποτελειωμένο (συντελεσμένο) και στο παρόν. Έτσι, είναι τυπικά παροντικός χρόνος, ανήκει όμως εν μέρει στους παρελθοντικούς. Ακόμη, είναι χρόνος συντελεσμένος και περιφραστικός.

Σχηματίζεται **με** δύο τρόπους:

α) ρήμα **έχω** + **απαρέμφατο παθητικού αορίστου**

β) ρήμα **είμαι** + **μετοχή παθητικού παρακειμένου**

Κλίση

δένομαι	κρύβομαι	πλέκομαι
έχω δεθεί (είμαι δεμένος-η-ο)	έχω κρυφτεί (είμαι κρυμμένος-η-ο)	έχω πλεχτεί (είμαι πλεγμένος-η-ο)
έχεις δεθεί (είσαι δεμένος-η-ο)	έχεις κρυφτεί (είσαι κρυμμένος-η-ο)	έχεις πλεχτεί (είσαι πλεγμένος-η-ο)
έχει δεθεί (είναι δεμένος-η-ο)	έχει κρυφτεί (είναι κρυμμένος-η-ο)	έχει πλεχτεί (είναι πλεγμένος-η-ο)
έχουμε δεθεί (είμαστε δεμένοι-ες-α)	έχουμε κρυφτεί (είμαστε κρυμμένοι-ες-α)	έχουμε πλεχτεί (είμαστε πλεγμένοι-ες-α)
έχετε δεθεί (είστε δεμένοι-ες-α)	έχετε κρυφτεί (είστε κρυμμένοι-ες-α)	έχετε πλεχτεί (είστε πλεγμένοι-ες-α)
έχουν δεθεί (είναι δεμένοι-ες-α)	έχουν κρυφτεί (είναι κρυμμένοι-ες-α)	έχουν πλεχτεί (είναι πλεγμένοι-ες-α)

Παραδείγματα:

Είναι μια γυναίκα που **έχει αγαπηθεί** πολύ.

Έχω πετύχει στη ζωή μου σχεδόν ό,τι **έχω ονειρευτεί**.

Ποτέ δεν **έχω ερωτευθεί** έτσι.

Περιμένετε με, δεν **έχω ετοιμαστεί** ακόμα.

Έχει προδοθεί πολλές φορές από τους ανθρώπους, που **έχει εμπιστευθεί**.

Έχω κουραστεί τόσο πολύ σήμερα!

Ιδιόκλιτα ουσιαστικά σε -ον, -αν, -εν, -υ**ενικός αριθμός**

ονομαστική	το ον	το καθήκον	το παν
γενική	του όν- τος	του καθήκον- τος	του παν- τός
αιτιατική	το ον	το καθήκον	το παν
κλητική	- ον	- καθήκον	- παν

πληθυντικός αριθμός

ονομαστική	τα όν- τα	τα καθήκον- τα	τα πάν- τα
γενική	των όν- των	των καθήκον- των	των πάν- των
αιτιατική	τα όν- τα	τα καθήκον- τα	τα πάν- τα
κλητική	- όν- τα	- καθήκον- τα	- πάν- τα

ενικός αριθμός

ονομαστική	το σύμπαν	το φωνήεν	το μηδέν
γενική	του σύμπαν- τος	του φωνήεν- τος	του μηδεν- ός
αιτιατική	το σύμπαν	το φωνήεν	το μηδέν
κλητική	- σύμπαν	- φωνήεν	- μηδέν

πληθυντικός αριθμός

ονομαστική	τα σύμπαν- τα	τα φωνήεν- τα	τα -
γενική	των συμπάν- των	των φωνηέν- των	των -
αιτιατική	τα σύμπαν- τα	τα φωνήεν- τα	τα -
κλητική	- σύμπαν- τα	- φωνήεν- τα	- -

ενικός αριθμός

ονομαστική	το οξ- ύ	το δόρ- υ
γενική	του οξ- έος	του δόρ- ατος
αιτιατική	το οξ- ύ	το δόρ- υ
κλητική	- οξ- ύ	- δόρ- υ

πληθυντικός αριθμός

ονομαστική	τα οξ- έα	τα δόρ- ατα
γενική	των οξ- έων	των δορ- άτων
αιτιατική	τα οξ- έα	τα δόρα- ατα
κλητική	- οξ- έα	- δόρ- ατα

Όμοια, σε -ον, κλίνονται: παρόν, παρελθόν, προϊόν, ενδιαφέρον, συμφέρον, μέλλον.

Το μηδέν δεν σχηματίζει πληθυντικό. Όταν πρόκειται για το αριθμητικό ψηφίο ή για βαθμό, σχηματίζουμε τον πληθυντικό από τη λέξη μηδενικό: τα μηδενικά.

2. Ασκήσεις**1. Γράψε στον άλλο αριθμό τα ουσιαστικά χωρίς να αλλάξεις την πτώση τους.**

1.	καθήκον	.....
2.	πάντων	.....
3.	σύμπαντα	.....
4.	οξέα	.....
5.	δοράτων	.....

2. Ταίριαξε τις λέξεις.

1. γαστρικό	α) μηδέν
2. απαραίτητα	β) δάκρυα
3. τέλος	γ) συμβάν
4. κροκοδείλια	δ) συμφέροντα
5. οικονομικά	ε) οξύ
6. τραγικό	ζ) πάντων
7. ώρα	η) προσόντα

3. Συμπλήρωσε τα κενά με τον σωστό τύπο της λέξης στην παρένθεση.

1. Η προστασία του ..... πρέπει να γίνει μέλημα όλων μας. (περιβάλλον)
2. Μια λέξη που αρχίζει από φωνήεν μπορεί να πάθει αφαίρεση. Στη θέση του ....., που αφαιρείται, βάζουμε απόστροφο. (φωνήεν)
3. Άκουγε σιωπηλά χύνοντας πολλά ..... . (δάκρυ)
4. Η ιστορία ασχολείται με τη μελέτη του ..... και αποτελεί κλάδο των κοινωνικών επιστημών. (παρελθόν)
5. Τα τελευταία χρόνια αυξάνεται το ..... για τα οικολογικά ..... . (ενδιαφέρον, προϊόν)

4. Συμπλήρωσε τα κενά με την κατάλληλη λέξη στον σωστό τύπο.

ον, καθήκον, μηδέν, σύμπαν, παρόν
----

1. Είμαστε άραγε οι μόνοι κάτοικοι του ..... ;
2. Οι άνθρωποι είμαστε βιολογικά ..... υπό την επίδραση των βιολογικών και φυσικών νόμων.
3. Προς το ..... όλα πάνε καλά.
4. Κρίθηκε ένοχος για παράβαση .....
5. Χθες η θερμοκρασία έπεσε κάτω από το .....

5. Συμπλήρωσε τον πίνακα με τον ενεργητικό και παθητικό παρακείμενο των ρημάτων στο ίδιο πρόσωπο.

πληρώνω	.....	.....
οδηγείτε	.....	.....
βρίσκεις	.....	.....
δίνουμε	.....	.....
βλέπουν	.....	.....
περνά	.....	.....

6. Γράψε στον παρακείμενο τα ρήματα της παρένθεσης.

1. Το φεστιβάλ γίνεται φέτος πέντε χρόνων και πλέον ..... ως θεσμός για τους φίλους του θεάτρου. (καθιερώνομαι)
2. Αυτός ο σκηνοθέτης ..... σε παγκόσμιο επίπεδο ως ένας από τους πρωτοπόρους της κροατικής θεατρικής σχολής. (αναγνωρίζομαι)
3. Ακόμα δεν επισκεφτήκαμε όλο το μουσείο και ήδη ..... πολύ. (κουράζομαι, εμείς)
4. Μέχρι τώρα ..... μόνο δυο υποψήφιοι. (παρουσιάζομαι)
5. Ο τουρισμός ακόμα δεν ..... πολύ στην Κροατία. (αναπτύσσομαι)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Παιχνιδόλεξα

1. Σταυρόλεξο

Συμπλήρωσε τα κενά και λύσε το σταυρόλεξο.

Οριζόντια

1. Η αδελφή μου σπουδάζει γλωσσολογία και στο ..... θέλει να γίνει μεταφράστρια. (μέλλον)
2. Τα τελευταία δυο χρόνια έχει αυξηθεί η εισαγωγή γεωργικών ..... (προϊόν)
3. Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα της καθημερινότητάς μας είναι η μόλυνση του ..... (περιβάλλον)

Κάθετα

2. Οι χρόνοι του ..... είναι τρεις: ο παρατατικός, ο αόριστος και ο υπερσυντέλικος. (παρελθόν)
3. Οι δικηγόροι εκπροσωπούν τα ..... των πελατών τους. (συμφέρον)

												2					
								1	1								
							2										
3																	

2. Κρεμάλα

- α. Τμήμα πληθυσμού μιας χώρας το οποίο διαφέρει στη γλώσσα, στη θρησκεία κλπ.
- β. Τα περασμένα γεγονότα, η περασμένη ζωή.
- γ. Σύνολο πολύτιμων αντικειμένων.

- α. Μ _____
- β. Π _____
- γ. Θ _____

3. Παζλ

1. Οι κάτοικοι του Ζάγκρεμπ καθημερινά χρησιμοποιούν
  - α. τα αυτοκίνητά τους.
  - β. τα λεωφορεία.
  - γ. το τραμ.
2. Στο Ζάγκρεμπ οι τουρίστες βρίσκουν
  - α. μόνο τα παραδοσιακά κροατικά φαγητά.
  - β. ανατολικά φαγητά.
  - γ. φαγητά από διάφορα μέρη.
3. Το εθνικό πάρκο Κρκα βρίσκεται
  - α. στο νησί Χβαρ.
  - β. στο Σιμπένικ.
  - γ. στο Ζάγκρεμπ.
4. Ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός είχε παλάτι
  - α. στο νησί Χβαρ.
  - β. στο Σπλιτ.
  - γ. στο Ζάγκρεμπ.
5. Τα Κροατικά προέρχονται από την
  - α. γερμανική γλώσσα.
  - β. ρωμαϊκή γλώσσα.
  - γ. σλαβική γλώσσα.

4. Λαγός και Χελώνα

Σχημάτισε τον παθητικό παρακείμενο των παρακάτω ρημάτων στο πρόσωπο που βρίσκονται.

αισθάνομαι	.....	τρελαίνεστε	.....
θυμάσαι	.....	συγχωρείται	.....
συλλογιζόμαστε	.....	παρασταινόμαστε	.....
καταγγέλλονται	.....	μολύνομαι	.....
βαριούνται	.....	εγκαθίσταται	.....

5. Γραφομηχανή

ενδεικτικές, υπερβάλλω, ιδίως, επιρροές,
εισβάλλω, περιηγείται, αγκιστρωμένη,
πειρατεία, εύγευστες, περισυλλέγω,
ανακηρύττομαι, μαρτυρώ, άναμμα, χλωρίδα,
ευρύς, καταρράχτης, θησαυρός, καταδύσεις,
δείκτης, ποικιλοτρόπως

6. Ποίημα

Άκουσε και συμπλήρωσε.

Ψιλόβροχο στο Ζάγκρεμπ

Ποίηση: Λιλιάνα Τόσιτς

Ήρθαμε αργά, μες το ψιλόβροχο
λίγο πριν από τη δύση
και καθίσαμε εκεί, μπρος στον .....ναό,
και θυμηθήκαμε την εποχή «των καθεδρικών ναών»
και θυμηθήκαμε την εποχή των .....
και θυμηθήκαμε την εποχή των δεινοσαύρων
και θυμηθήκαμε την εποχή των απανθρώπων.
Αλλά ήταν λίγο πριν από τη δύση
μες στο ψιλόβροχο,
κι έτσι ..... να σκεφτόμαστε
την εποχή των ανθρώπων
την εποχή του .....
την εποχή της χαράς
Δεν παγώναμε.
Δεν φοβόμασταν.
Δεν θυμόμασταν.
Οι ..... γωνίες σου ξέρουν να πληγώνουν,
ξέρουν και να παρηγορούν.

Έπεσε κιάλας το σκοτάδι;
Καληνύχτα.

ΜΕΡΟΣ Δ΄**Λεξικό Ενότητας**

- καθεδρικός, -ή-ό: μητροπολιτικός ναός
Μια ολόκληρη εποχή στην ιστορία της Ευρώπης ονομάζεται 'εποχή των καθεδρικών' εξαιτίας των μεγαλόπρεπων ναών που χτίστηκαν τότε.

ο καθεδρικός
του καθεδρικού
τον καθεδρικό
καθεδρική

η καθεδρική
της καθεδρικής
την καθεδρική
καθεδρική

το καθεδρικό
του καθεδρικού
το καθεδρικό
καθεδρικό

οι καθεδρικοί
των καθεδρικών
τους καθεδρικούς
καθεδρικοί

οι καθεδρικές
των καθεδρικών
τις καθεδρικές
καθεδρικές

τα καθεδρικά
των καθεδρικών
τα καθεδρικά
καθεδρικά

- παγετώνας ο: οι σωροί πάγων στις πολικές περιοχές ή στα βουνά με μεγάλο υψόμετρο
Φαντάζεσαι πώς θα ήταν η γη όταν έλιωσαν οι παγετώνες;

ο παγετώνας
του παγετώνα
τον παγετώνα
παγετώνα

οι παγετώνες
των παγετώνων
τους παγετώνες
παγετώνες

- απάνθρωπος, -η-ο : σκληρός, άγριος, χωρίς τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά
Η συμπεριφορά σου είναι απάνθρωπη.

ο απάνθρωπος
του απάνθρωπου
τον απάνθρωπο
απάνθρωπε

η απάνθρωπη
της απάνθρωπης
την απάνθρωπη
απάνθρωπη

οι απάνθρωποι
των απάνθρωπων
τους απάνθρωπους
απάνθρωποι

οι απάνθρωπες
των απάνθρωπων
τις απάνθρωπες
απάνθρωπες

το απάνθρωπο
του απάνθρωπου
το απάνθρωπο
απάνθρωπο

τα απάνθρωπα
των απάνθρωπων
τα απάνθρωπα
απάνθρωπα

- οξύς, -εία-ύ: αιχμηρός, μυτερός

Θέλω ένα οξύ αντικείμενο για να κάνω μερικές τρύπες στη ζώνη μου.

ο οξύς
του οξύ/οξέος
τον οξύ
οξύ

η οξεία
της οξείας
την οξεία
οξεία

το οξύ
του οξύ/οξέος
το οξύ
οξύ

οι οξείς
των οξέων
τους οξύς
οξείς

οι οξείες
των οξείων
τις οξείες
οξείες

τα οξέα
των οξέων
τα οξέα
οξέα

- εναλλαγή η: διαδοχική αλλαγή
Η εναλλαγή τοπίων, χρωμάτων και αρχιτεκτονικής έκαναν το ταξίδι μας ενδιαφέρον.

η εναλλαγή
της εναλλαγής
την εναλλαγή
εναλλαγή

οι εναλλαγές
των εναλλαγών
τις εναλλαγές
εναλλαγές

- περιήγηση η: ταξίδι για επίσκεψη ή μελέτη των τόπων
Η περιήγηση στην Αίγυπτο μας έφερε σε επαφή με ένα μεγάλο πολιτισμό.

η περιήγηση
της περιήγησης (της περιηγήσεως)
την περιήγηση
περιήγηση

οι περιηγήσεις
των περιηγήσεων
τις περιηγήσεις
περιηγήσεις

- εντοπίζομαι: καθορίζεται ο τόπος όπου βρίσκομαι (εντοπίζομαι, εντοπιζόμουν, εντοπίστηκα, θα εντοπίζομαι, θα εντοπιστώ έχω εντοπιστεί, είχα εντοπιστεί, θα έχω εντοπιστεί)
Η αρχαία Πύλος εντοπίζεται λίγο έξω από τη σημερινή πόλη.

- συμβάν το: αυτό που συμβαίνει, το γεγονός
Μαλώσαμε άσχημα, αλλά μετά το συμβάν ζητήσαμε συγγνώμη ο ένας από τον άλλο.

το συμβάν
του συμβάντος
το συμβάν
συμβάν

τα συμβάντα
των συμβάντων
τα συμβάντα
συμβάντα

- απλόχερα: γενναιόδωρα
Μου προσφέρει απλόχερα τη φιλοξενία του.
- ενδοχώρα η: το εσωτερικό μιας χώρας, μακριά από τη θάλασσα
Η αυστραλιανή ενδοχώρα είναι ερημική και αφιλόξενη.

η ενδοχώρα
της ενδοχώρας
την ενδοχώρα
ενδοχώρα

οι ενδοχώρες
των ενδοχωρών
τις ενδοχώρες
ενδοχώρες

- εκπλήσσομαι: ξαφνιάζομαι, νιώθω έκπληξη (εκπλήσσομαι, εκπλησσόμουν, εξεπλάγην, θα εκπλήσσομαι, θα εκπλαγώ, έχω εκπλαγεί, είχα εκπλαγεί, θα έχω εκπλαγεί)
Εξεπλάγην με την αντίδρασή σου γιατί νόμιζα ότι συμφωνείς μαζί μου.
- χνάρι το: ίχνος, σημάδι, αχνάρι
Ο γιος μου ακολουθεί τα χνάρια του πατέρα του. Ίδιες σπουδές, ιδέες, συνήθειες.

το χνάρι
του χναριού
το χνάρι
χνάρι

τα χνάρια
των χναριών
τα χνάρια
χνάρια

- συμφέρον το: όφελος, κέρδος
Δεν πρέπει να κοιτάζεις μόνο το συμφέρον σου.

το συμφέρον
του συμφέροντος
το συμφέρον
συμφέρον

τα συμφέροντα
των συμφερόντων
τα συμφέροντα

συμφέροντα

- περιηγούμε: ταξιδεύω για επίσκεψη ή τη μελέτη ενός τόπου (περιηγούμαι, περιηγούμουν, περιηγήθηκα, θα περιηγούμαι, θα περιηγηθώ, έχω περιηγηθεί, είχα περιηγηθεί, θα έχω περιηγηθεί)

Μου αρέσει να περιηγούμαι στις χώρες της Μέσης Ανατολής.

- λιχουδιά το: διαλεχτό φαγητό ή γλύκισμα

Είχε ετοιμάσει τόσες λιχουδιές που δεν ξέραμε τι να πρωτοφάμε.

η λιχουδιά
της λιχουδιάς
τη λιχουδιά
λιχουδιά

οι λιχουδιές
των λιχουδιών
τις λιχουδιές
λιχουδιές

- βαλάντιο το: πορτοφόλι

Μου αρέσουν τα ακριβά πράγματα, αλλά δεν έχω το ανάλογο βαλάντιο για να τα αποκτήσω.

το βαλάντιο
του βαλάντιου
το βαλάντιο
βαλάντιο

τα βαλάντια
των βαλάντιων
τα βαλάντια
βαλάντια

- επιρροή η: επίδραση

Οι γονείς της έχουν μεγάλη επιρροή πάνω της.

η επιρροή
της επιρροής
την επιρροή
επιρροή

οι επιρροές
των επιρροών
τις επιρροές
επιρροές

- έδεσμα το: φαγητό

*Μου αρέσει να δοκιμάζω εδέσματα από διάφορες χώρες,
το έδεσμα*

του εδέσματος
το έδεσμα
έδεσμα

τα εδέσματα
των εδεσμάτων
τα εδέσματα
εδέσματα

- εύγευστος, -η-ο: με ωραία γεύση, νόστιμος
Καλό φαγητό σημαίνει υγιεινό και εύγευστο φαγητό.

εύγευστος	εύγευστη	εύγευστο
εύγευστου	εύγευστης	εύγευστου
εύγευστο	εύγευστη	εύγευστο
εύγευστε	εύγευστη	εύγευστο

εύγευστοι	εύγευστες	εύγευστα
εύγευστων	εύγευστων	εύγευστων
εύγευστους	εύγευστες	εύγευστα
εύγευστοι	εύγευστες	εύγευστα

- υπερβάλλω: μεγαλοποιώ (υπερβάλλω, υπερέβαλλα, υπερέβαλα, θα υπερβάλλω, θα υπερβάλω, έχω υπερβάλει, είχα υπερβάλει, θα έχω υπερβάλει)
Δεν υπερέβαλες όταν μου είπες ότι είναι πανέξυπνη!

- ιδίως: προπάντων, κυρίως
Είναι ανυπόμονα παιδιά, ιδίως ο μεγαλύτερος.

- αγκιστρωμένος, -η-ο: που έχει αγκιστρωθεί, που είναι πιασμένος από κάτι ή κάποιον
Είναι αγκιστρωμένος στη μνήμη της γυναίκας του.

αγκιστρωμένος	αγκιστρωμένη	αγκιστρωμένο
αγκιστρωμένου	αγκιστρωμένης	αγκιστρωμένου
αγκιστρωμένο	αγκιστρωμένη	αγκιστρωμένο
αγκιστρωμένε	αγκιστρωμένη	αγκιστρωμένο

αγκιστρωμένοι	αγκιστρωμένες	αγκιστρωμένα
αγκιστρωμένων	αγκιστρωμένων	αγκιστρωμένων
αγκιστρωμένους	αγκιστρωμένες	αγκιστρωμένα
αγκιστρωμένοι	αγκιστρωμένες	αγκιστρωμένα

- επεκτείνομαι: μεγαλώνω, εξαπλώνομαι, αυξάνομαι (επεκτείνομαι, επεκτεινόμουν, επεκτάθηκα, θα επεκτείνομαι, θα επεκταθώ, έχω επεκταθεί, είχα επεκταθεί, θα έχω επεκταθεί)

Τα τελευταία χρόνια η πόλη μας επεκτάθηκε πολύ.

- χειρίζομαι: διεξάγω, ενεργώ ώστε να τακτοποιηθεί κάτι (χειρίζομαι, χειρίζομουν, χειρίστηκα, θα χειρίζομαι, θα χειριστώ, έχω χειριστεί, είχα χειριστεί, θα έχω χειριστεί)

Ο ανακριτής κ. Πέτρου χειρίζεται την υπόθεση ληστείας της Εθνικής Τράπεζας.

- εκτελούμαι: πραγματοποιούμαι, εφαρμόζομαι (εκτελούμαι, εκτελούμουν, εκτελέστηκα, θα εκτελούμαι, θα εκτελεστώ, έχω εκτελεστεί, είχα εκτελεστεί, θα έχω εκτελεστεί)

Η πινακίδα έγγραφε: Προσοχή! Εκτελούνται έργα.

- περιεργάζομαι: παρατηρώ, εξετάζω κάτι με προσοχή (περιεργάζομαι, περιεργάζομουν, περιεργάστηκα, θα περιεργάζομαι, θα περιεργαστώ, έχω περιεργαστεί, είχα περιεργαστεί, θα έχω περιεργαστεί)

Στο Μουσείο δεν κοιτάζουμε απλώς τα εκθέματα, τα περιεργάζομαστε.

- περιβάλλομαι: περιτυλίγομαι, αγκαλιάζομαι από κάποιον (περιβάλλομαι, περιβαλλόμουν, περιβλήθηκα, θα περιβάλλομαι, θα περιβληθώ, έχω περιβληθεί, είχα περιβληθεί, θα έχω περιβληθεί)

Είναι σημαντικό να περιβάλλεσαι από την αγάπη και την εμπιστοσύνη των δικών σου ανθρώπων.

- περιστατικό το: γεγονός, συμβάν

Αν σου διηγηθώ μερικά περιστατικά από τη ζωή μου, θα με καταλάβεις

το περιστατικό
του περιστατικού
το περιστατικό
περιστατικό

τα περιστατικά
των περιστατικών
τα περιστατικά
περιστατικά

- ανακηρύσσομαι: αναγορεύομαι, παίρνω κάποιον τίτλο (ανακηρύσσομαι, ανακηρυσσόμουν, ανακηρύχτ(θ)ηκα, θα ανακηρύσσομαι, θα ανακηρυχτ(θ)ώ, έχω ανακηρυχτ(θ)εί, είχα ανακηρυχτ(θ)εί, θα έχω ανακηρυχτ(θ)εί)

Πριν από δύο χρόνια ανακηρύχθηκε διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Ζάγκρεμπ.

- ομώνυμος,-η-ο : που έχει το ίδιο όνομα

Το νησί της Ρόδου έχει πρωτεύουσα την ομώνυμη πόλη.

ομώνυμος	ομώνυμη	ομώνυμο
ομώνυμου	ομώνυμης	ομώνυμου
ομώνυμο	ομώνυμη	ομώνυμο
ομώνυμε	ομώνυμη	ομώνυμο

ομώνυμοι	ομώνυμες	ομώνυμα
ομώνυμων	ομώνυμων	ομώνυμων
ομώνυμους	ομώνυμες	ομώνυμα
ομώνυμοι	ομώνυμες	ομώνυμα

- διακρίνομαι: ξεχωρίζω, διαπρέπω (διακρίνομαι, διακρινόμουν, διακρίθηκα, θα διακρίνομαι, θα διακριθώ, έχω διακριθεί, είχα διακριθεί, θα έχω διακριθεί)
Ο Αλεξάντερ Καρέλιν υπήρξε ένας μεγάλος αθλητής, ο οποίος διακρίθηκε στην ελληνορωμαϊκή πάλη.

- χλωρίδα η: το σύνολο των φυτών μιας περιοχής
Επιστήμονες θα καταγράψουν τη χλωρίδα της περιοχής μας.

η χλωρίδα
της χλωρίδας
τη χλωρίδα
χλωρίδα

- πανίδα η: το σύνολο των ζώων μιας περιοχής
Οι οικολόγοι αγωνίζονται για την προστασία της αφρικανικής πανίδας.

η πανίδα
της πανίδας
την πανίδα
πανίδα

- καταγράφομαι: γράφομαι, καταχωρούμαι σε βιβλίο, κατάλογο, ήχο, εικόνα (καταγράφομαι, καταγραφόμενος, καταγράφηκα, θα καταγράφομαι, θα καταγραφώ, έχω καταγραφεί, είχα καταγραφεί, θα έχω καταγραφεί)
Όλοι οι πολίτες καταγράφονται στα δημοτολόγια της πόλης που γεννήθηκαν.

- ευρύτερος, -η-ο : πιο πλατύς
Ο άνθρωπος είναι ζώο με την ευρύτερη έννοια του όρου.

ευρύτερος	ευρύτερη	ευρύτερο
ευρύτερου	ευρύτερης	ευρύτερου
ευρύτερο	ευρύτερη	ευρύτερο
ευρύτερε	ευρύτερη	ευρύτερο

ευρύτεροι	ευρύτερες	ευρύτερα
ευρύτερων	ευρύτερων	ευρύτερων
ευρύτερους	ευρύτερες	ευρύτερα
ευρύτεροι	ευρύτερες	ευρύτερα

- μαρτυρώ: φανερώνω, ομολογώ (μαρτυρώ, μαρτυρούσα, μαρτύρησα, θα μαρτυρώ, θα μαρτυρήσω, έχω μαρτυρήσει, είχα μαρτυρήσει, θα έχω μαρτυρήσει)
Μαρτύρησε όλη την αλήθεια.

- διασώζομαι: διατηρούμαι, επιβιώνω (διασώζομαι, διασωζόμουν, διασώθηκα, έχω διασωθεί, είχα διασωθεί, θα έχω διασωθεί)
Ευτυχώς, τα αρχεία του γιατρού διασώθηκαν από τη φωτιά.

- οχυρό το: οχυρωματικό έργο, φρούριο

Παλιότερα οι άνθρωποι έφτιαχναν κάστρα και οχυρά.

το οχυρό
του οχυρού
το οχυρό
οχυρό

τα οχυρά
των οχυρών
τα οχυρά
οχυρά

- θησαυρός ο: συσσωρευμένος πλούτος χρημάτων, πραγμάτων συναισθημάτων και άλλων αγαθών
Στη βιβλιοθήκη του έχει έναν ολόκληρο θησαυρό βιβλίων.

ο θησαυρός
του θησαυρού
το θησαυρό
θησαυρέ

οι θησαυροί
των θησαυρών
τους θησαυρούς
θησαυροί

- δείκτης ο: αυτός που δείχνει, ενδεικτικός αριθμός
Στην ανάλυσή του αναφέρει διάφορους δείκτες και άλλα μεγέθη.

ο δείκτης
του δείκτη
το δείκτη
δείκτη

οι δείκτες
των δεικτών
τους δείκτες
δείκτες

- τομέας ο: περιοχή, τμήμα έργου ή δραστηριότητα
Εργάζεται σε μια βιομηχανία, στον τομέα έρευνας.

ο τομέας
του τομέα
τον τομέα
τομέα

οι τομείς
των τομέων
τους τομείς
τομείς

- θεωρούμαι: ελέγχομαι, εγκρίνομαι ως, πιστεύεται ότι έχω ορισμένη ιδιότητα (θεωρούμαι, θεωρούμουν, θεωρήθηκα, θα θεωρούμαι, θα θεωρηθώ, έχω θεωρηθεί, είχα θεωρηθεί, θα έχω θεωρηθεί)
Ο κ. Παπαδόπουλος θεωρείται ένας από τους καλύτερους γιατρούς στην ειδικότητά του.

- εθνολογικός, -ή,-ό: ο σχετικός με την επιστήμη που μελετά τις εκδηλώσεις του πολιτισμού των εθνών
Θα μελετήσουμε τα εθνολογικά χαρακτηριστικά μιας φυλής του Αμαζονίου.

εθνολογικός	εθνολογική	εθνολογικό
εθνολογικού	εθνολογικής	εθνολογικού
εθνολογικό	εθνολογική	εθνολογικό
εθνολογικέ	εθνολογική	εθνολογικό
εθνολογικοί	εθνολογικές	εθνολογικά
εθνολογικών	εθνολογικών	εθνολογικών
εθνολογικούς	εθνολογικές	εθνολογικά
εθνολογικοί	εθνολογικές	εθνολογικά

- αντιπροσωπευτικός,-ή,-ό: που συγκεντρώνει τα γνωρίσματα ενός συνόλου
Ο γιος μου είναι ο αντιπροσωπευτικός τύπος εφήβου της εποχής μας.

αντιπροσωπευτικός	αντιπροσωπευτική	αντιπροσωπευτικό
αντιπροσωπευτικού	αντιπροσωπευτικής	αντιπροσωπευτικού
αντιπροσωπευτικό	αντιπροσωπευτική	αντιπροσωπευτικό
αντιπροσωπευτικέ	αντιπροσωπευτική	αντιπροσωπευτικό
αντιπροσωπευτικοί	αντιπροσωπευτικές	αντιπροσωπευτικά
αντιπροσωπευτικών	αντιπροσωπευτικών	αντιπροσωπευτικών
αντιπροσωπευτικούς	αντιπροσωπευτικές	αντιπροσωπευτικά
αντιπροσωπευτικοί	αντιπροσωπευτικές	αντιπροσωπευτικά

- λαογραφικός,-ή,-ό: ο σχετικός με την επιστήμη που μελετά το λαϊκό πολιτισμό
Στην πόλη μας λειτουργεί λαογραφικό μουσείο.

λαογραφικός	λαογραφική	λαογραφικό
λαογραφικού	λαογραφικής	λαογραφικού
λαογραφικό	λαογραφική	λαογραφικό
λαογραφικέ	λαογραφική	λαογραφικό
λαογραφικοί	λαογραφικές	λαογραφικά
λαογραφικών	λαογραφικών	λαογραφικών
λαογραφικούς	λαογραφικές	λαογραφικά
λαογραφικοί	λαογραφικές	λαογραφικά

- καταρράχτης ο: πτώση νερού ποταμού από μεγάλο ύψος
Ακόμα και τα μικρά ποτάμια έχουν καταρράχτες.

ο καταρράχτης
του καταρράχτη

τον καταρράχτη
καταρράχτη

οι καταρράχτες
των καταρραχτών
τους καταρράχτες
καταρράχτες

- ενδεδειγμένος, -η-ο: χρήσιμος, κατάλληλος, αναγκαίος
Η βία δεν είναι ο ενδεδειγμένος τρόπος για να λύσεις τα προβλήματα.

ενδεδειγμένος	ενδεδειγμένη	ενδεδειγμένο
ενδεδειγμένου	ενδεδειγμένης	ενδεδειγμένου
ενδεδειγμένο	ενδεδειγμένη	ενδεδειγμένο
ενδεδειγμένε	ενδεδειγμένη	ενδεδειγμένο

ενδεδειγμένοι	ενδεδειγμένες	ενδεδειγμένα
ενδεδειγμένων	ενδεδειγμένων	ενδεδειγμένων
ενδεδειγμένους	ενδεδειγμένες	ενδεδειγμένα
ενδεδειγμένοι	ενδεδειγμένες	ενδεδειγμένα

- υποβρύχιος, -α-ο: που είναι κάτω από το νερό
Τα πλοία που πλέουν κάτω από το νερό ονομάζονται υποβρύχια.

υποβρύχιος	υποβρύχια	υποβρύχιο
υποβρύχιου	υποβρύχιας	υποβρύχιου
υποβρύχιο	υποβρύχια	υποβρύχιο
υποβρύχιε	υποβρύχια	υποβρύχιο

υποβρύχιοι	υποβρύχίες	υποβρύχια
υποβρύχιων	υποβρύχιων	υποβρύχιων
υποβρύχιους	υποβρύχίες	υποβρύχια
υποβρύχιοι	υποβρύχίες	υποβρύχια

- ψαροντούφεκο το: είδος όπλου για υποβρύχιο ψάρεμα
Απαγορεύεται το ψαροντούφεκο με μπουκάλες.

το ψαροντούφεκο
του ψαροντούφεκου
το ψαροντούφεκο
ψαροντούφεκο

τα ψαροντούφεκα
των ψαροντούφεκων
τα ψαροντούφεκα
ψαροντούφεκα

- κατάδυση η: βύθιση κάτω από το νερό
Πηγαίνω σε σχολή καταδύσεων.

η κατάδυση
της κατάδυσης (καταδύσεως)

την κατάδυση
κατάδυση

οι καταδύσεις
των καταδύσεων
τις καταδύσεις
καταδύσεις

- άναμμα το: ανάφλεξη, πρόκληση φωτιάς
Ασχολήθηκε με το άναμμα της σόμπας.

το άναμμα
του ανάμματος
το άναμμα
άναμμα

τα ανάμματα
των αναμμάτων
τα ανάμματα
ανάμματα

- περισυλλέγω: μαζεύω από γύρω, συγκεντρώνω διασκορπισμένα ή εγκαταλειμμένα
(περισυλλέγω, περισυνέλεγα, περισυνέλεξα, θα περισυλλέγω, θα περισυλλέξω, έχω
περισυλλέξει, είχα περισυλλέξει, θα έχω περισυλλέξει)
Περισυλλέγει τα γατάκια της γειτονιάς.

- χαράζομαι: αποκτώ χαρακιές, γραμμές/ αποτυπώνομαι (χαράζομαι, χαραζόμουν,
χαραχτήκα, θα χαράζομαι, θα χαραχτώ, έχω χαραχτεί, είχα χαραχτεί, θα έχω
χαραχτεί)
Ο καινούργιος δρόμος χαραχτηκε δίπλα στον παλιό.

- επιδρομή η: εισβολή ξένων δυνάμεων σε μια χώρα
Από την αεροπορική επιδρομή σκοτώθηκαν πολλοί πολίτες.

η επιδρομή
της επιδρομής
την επιδρομή
επιδρομή

οι επιδρομές
των επιδρομών
τις επιδρομές
επιδρομές

- πειρατεία η: ληστεία караβιού, επιδρομή θαλασσινών στην ξηρά
Οι πειρατείες στη Μεσόγειο ήταν συχνές μέχρι και το δέκατο ένατο αιώνα.

η πειρατεία
της πειρατείας
την πειρατεία

πειρατεία

οι πειρατείες
των πειρατειών
τις πειρατείες
πειρατείες

- δολοπλοκία η: μηχανορραφία, πλεκτάνη, σκευωρία
Κέρδισε τις εκλογές όχι με την αξία του, αλλά με διάφορες δολοπλοκίες.

η δολοπλοκία
της δολοπλοκίας
τη δολοπλοκία
δολοπλοκία

οι δολοπλοκίες
των δολοπλοκιών
τις δολοπλοκίες
δολοπλοκίες

- εισβάλλω: μπαίνω με εχθρικό σκοπό (εισβάλλω, εισέβαλλα, εισέβαλα, θα εισβάλλω, θα εισβάλω έχω εισβάλει, είχα εισβάλει, θα έχω εισβάλει)
Ο εχθρικός στρατός εισέβαλε ξαφνικά σκορπώντας τον πανικό στους κατοίκους.

- προσαρτώμαι: γίνομαι μέρος μιας μονάδας, χώρας κ.λπ. (προσαρτώμαι, προσαρτιόμουν, προσαρτήθηκα, θα προσαρτώμαι, θα προσαρτηθώ, έχω προσαρτηθεί, είχα προσαρτηθεί, θα έχω προσαρτηθεί)
Μια χώρα μπορεί να προσαρτηθεί σε μια άλλη με πόλεμο ή συμφωνία.

- ποικιλοτρόπως: με πολλούς και διάφορους τρόπους
Με έχει προσβάλει ποικιλοτρόπως, αλλά εγώ τον συγχωρώ.

- απογραφή η: καταγραφή σε καταλόγους, η καταμέτρηση
Όλες οι χώρες κάνουν τακτικά απογραφή του πληθυσμού τους.

η απογραφή
της απογραφής
την απογραφή
απογραφή

οι απογραφές
των απογραφών
τις απογραφές
απογραφές

- μειονότητα η: πολίτες ενός κράτους που διαφέρουν από τον πληθυσμό που επικρατεί στη γλώσσα, στην καταγωγή, στη θρησκεία
Διεθνείς συνθήκες προστατεύουν τα δικαιώματα των μειονοτήτων.

η μειονότητα

της μειονότητας
τη μειονότητα
μειονότητα

οι μειονότητες
των μειονοτήτων
τις μειονότητες
μειονότητες

- ποικιλία η: διαφορά, ανομοιότητα πλήθους πραγμάτων
Στον ζωολογικό κήπο υπάρχει ποικιλία ειδών.

η ποικιλία
της ποικιλίας
την ποικιλία
ποικιλία

οι ποικιλίες
των ποικιλιών
τις ποικιλίες
ποικιλίες

- έκδηλος, -η-ο: ολοφάνερος
Το ενδιαφέρον του για μένα είναι έκδηλο.

έκδηλος	έκδηλη	έκδηλο
έκδηλου	έκδηλης	έκδηλου
έκδηλο	έκδηλη	έκδηλο
έκδηλε	έκδηλη	έκδηλο

έκδηλοι	έκδηλες	έκδηλα
έκδηλων	έκδηλων	έκδηλων
έκδηλους	έκδηλες	έκδηλα
έκδηλοι	έκδηλες	έκδηλα

- μέλημα το: αντικείμενο φροντίδας, έννοια
Το μόνο του μέλημα είναι η δουλειά του.

το μέλημα
του μελήματος
το μέλημα
μέλημα

τα μελήματα
των μελημάτων
τα μελήματα
μελήματα

- αφαίρεση η: απόσπαση μέρους από το σύνολο
Η αφαίρεση είναι πράξη της αριθμητικής.

η αφαίρεση
της αφαίρεσης

την αφαίρεση
αφαίρεση

οι αφαιρέσεις
των αφαιρέσεων
τις αφαιρέσεις
αφαιρέσεις

- χύνω: αφήνω να ρεύσει ένα υγρό (χύνω, έχυνα, έχυσα, θα χύνω, θα χύσω, έχω χύσει, είχα χύσει, θα έχω χύσει)
Έχυσες όλο το άρωμα μου!

- παράβαση η: παραβίαση
Έκανε πολλές παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας και του πήραν το δίπλωμα οδήγησης.

η παράβαση
της παράβασης (παραβάσεως)
την παράβαση
παράβαση

οι παραβάσεις
των παραβάσεων
τις παραβάσεις
παραβάσεις

- πρωτοπόρος, -ος-ο: αυτός που πηγαίνει μπροστά από όλους και όλα
Ο χειρουργός κ. Πετρόπουλος ακολουθεί μια πρωτοπόρο μέθοδο με μεγάλη επιτυχία.

πρωτοπόρος
πρωτοπόρου
πρωτοπόρο
πρωτοπόρε

πρωτοπόρος/α
πρωτοπόρου/ας
πρωτοπόρο/α
πρωτοπόρε/α

πρωτοπόρο
πρωτοπόρου
πρωτοπόρου
πρωτοπόρο

πρωτοπόροι
πρωτοπόρων
πρωτοπόρους
πρωτοπόροι

πρωτοπόροι/ες
πρωτοπόρων
πρωτοπόρους/ες
πρωτοπόροι/ες

πρωτοπόρα
πρωτοπόρων
πρωτοπόρα
πρωτοπόρα

ΜΕΡΟΣ Ε΄**Τεστ αυτοαξιολόγησης****1. Άκουσε και συμπλήρωσε το κείμενο.**

Η Κροατία ..... από χιλιάδες ίχνη ξένων κατακτήσεων. Μια αξιόλογη αρχιτεκτονική κληρονομιά ..... από τους ιστορικούς, μια κληρονομιά που ..... κατά περιόδους στα ελληνικά και ρωμαϊκά ερείπια αλλά και στον πλούτο των βενετσιάνικων γοθθικών στοιχείων και της λάμπης των Αψβούργων. Σήμερα υπάρχουν λίγοι κροάτες καλλιτέχνες, κυρίως συγγραφείς και συνθέτες που ..... εκτός των συνόρων της χώρας τους. Αυτό βέβαια σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι οι Κροάτες δεν ..... με την καλλιέργεια του σύγχρονου πολιτισμού τους. Απλά και μόνο ότι δεν ..... και ..... αρκετά τα πολιτιστικά προϊόντα της χώρας τους.

2. Συμπλήρωσε τα κενά με τα ρήματα στον παθητικό παρακείμενο.

- α. Δεν ..... (εκτελούμαι) προς το παρόν οι αποφάσεις του Υπουργείου Εξωτερικών.
 β. Κανείς δεν ..... (ενδιαφέρομαι) σοβαρά ως τώρα για την καθημερινή κατάσταση στο εσωτερικό της χώρας.
 γ. Φαντάζομαι ότι ..... (εκπλήσσομαι, εσείς) από την εξέλιξη της υπόθεσης.
 δ. .... (βαριέμαι, εμείς) να λέμε όλο τα ίδια και τα ίδια.
 ε. Δεκαετίες τώρα ..... (καταργούμαι) η βασιλεία στη χώρα.

3. Συμπλήρωσε τις λέξεις που λείπουν.

το συμβάν	.....	το παρόν
.....	.....	.....
.....	.....	το παρόν
συμβάν	συμφέρον	.....
.....	τα συμφέροντα	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
συμβάντα	συμφέροντα	παρόντα

